

12. Verschillende zaken (16:1-24)

12.0 Inleiding

In hoofdstuk 16 is de lijn van de “grote” onderwerpen al afgesloten en nu stelt Paulus nog een aantal korte “zaken” aan de orde. Deze kunnen op de volgende manier ingedeeld worden:

1 - 4	De collecte voor de gemeente te Jeruzalem
5 - 9	Reisplannen
10 - 11	De komst van Timoteüs
12	Het verzoek aan Apollos
13	Aanmoediging
15 - 18	Het huis van Stefanus
19 - 23	Groeten en slot

12.1 De collecte voor de gemeente te Jeruzalem

Vers 1 suggereert dat de Korintiërs Paulus ook over de inzameling ten behoeve van de heiligen geschreven hadden en mogelijk zelfs ook wisten van de armoedige situatie waarin de gemeente te Jeruzalem zich bevond (vers 3). Deze armoedige situatie was ontstaan door de vervolging die de gemeente te Jeruzalem getroffen had en waarover Paulus ook in de brief aan de Tessalonicenzen spreekt:

1 Thess. 2:14 Want gij, broeders, zijt navolgers geworden van de gemeenten Gods in Christus Jezus, die in Judea zijn, omdat ook gij hetzelfde te verduren hebt gehad van uw eigen volksgenoten als zij van de Joden,

Paulus geeft hier praktische aanwijzingen en daar had hij blijkbaar ervaring mee opgedaan bij de gemeenten in Galatië. Elke eerste dag van de week (zondag) legt ieder naar vermogen iets weg en spaart op deze manier een bedrag op. Als Paulus dan komt behoeven alleen maar de gespaarde gelden opgehaald en verzameld te worden. Op deze manier zal er waarschijnlijk een grotere opbrengst zijn dan wanneer de inzameling pas start als Paulus aangekomen is. Dan zullen velen de neiging hebben om te geven wat “er nog over is”.

De norm bij dit geven is: naar vermogen. Men draagt 16:2 nogal eens als alternatief aan voor het geven van de tienden, zoals in veel gemeenten gebruikelijk is. Het geven van de tienden is de norm in het OT voor het volk Israël en is onder de wet van Mozes een verplichting. Voor de gemeente in het NT vinden we geen directe aanwijzingen voor het geven van de tienden hoewel sommigen hiervoor Luc. 11:42 aanhalen (Jezus schaft de tienden niet af). Overigens gaat 1 Kor. 16:2 niet over het reguliere geven (in hoeverre bestond dit eigenlijk?), het gaat hier over een inzameling ten behoeve van de armen. Uit het één en ander is moeilijk af te leiden hoe en wat men tegenwoordig in de gemeente ‘moet’ geven. Een ieder zij voor zijn geweten zelf overtuigd wat hij aan het werk van de Heer geeft, het is mijns inziens niet goed om daar een nieuwtestamentische wet van te maken. Voor sommigen zal het geven naar vermogen minder zijn dan de tienden maar voor anderen weer meer.

De gift moet afgedragen worden aan de gemeente te Jeruzalem. Degenen die daarvoor in aanmerking komen krijgen brieven van Paulus mee. Dergelijke aanbevelingsbrieven vormden een gewoon onderdeel bij dergelijke ondernemingen [1]. Ook in Jeruzalem moest de gemeente ervan overtuigd zijn dat ze met betrouwbare mensen te doen had. Paulus is er dit moment nog niet zeker van of hij te zijner tijd met de broeders naar Jeruzalem zal reizen. Mogelijk heeft dit ook te maken met wat er in Rom. 15: 30 en 31 staat:

30 Maar, broeders, ik vermaan u bij onze Here Jezus Christus en bij de liefde des Geestes, om samen met mij te worstelen in den gebede voor mij tot God,

31 opdat ik behoed worde voor de weerspanningen in Judea, en dat mijn dienstbetoon voor Jeruzalem

gunstig worde opgenomen door de heiligen,

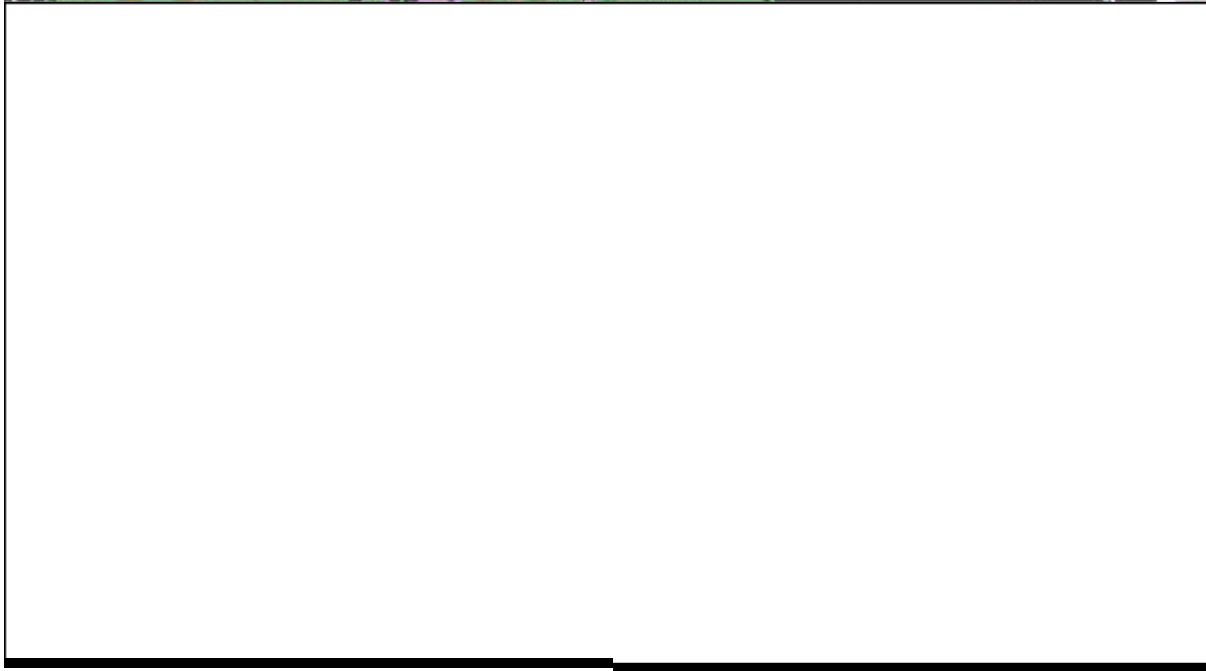
Uit Rom. 15:25 ev. blijkt dat Paulus later inderdaad besloten had om met de gift naar Jeruzalem te reizen.

12.2 Reisplannen

De reisplannen van Paulus zijn duidelijk. Hij is op dit moment te Efeze maar hij is van plan de Korintiërs te bezoeken. Dat hij nog tot Pinksteren te Efeze wil blijven heeft te maken met wat in vers 9 staat:

1 Kor. 16:9 *want mij is een grote en machtige deur geopend en er zijn vele tegenstanders.*

God gaf, ondanks (of dankzij?) de felle tegenstand in Efeze, veel mogelijkheden om het evangelie te verkondigen. Hierbij moet vooral worden gedacht aan de gebeurtenissen die in Handelingen 19 zijn beschreven. Paulus wil daarna niet direct overzee naar Korinthe reizen maar via Macedonië (overigens een flinke omweg, zie onderstaand kaartje).

Hoewel Hand. 20:1-3 hiermee lijkt overeen te komen kan dit volgens Fee [2] toch niet betrekking hebben op de uitvoering van deze plannen. Uit 2 Kor. 1:15 – 2:4 zou blijken dat Paulus precies het tegenovergestelde gedaan heeft. Hij zou hen toch snel overzee bezocht hebben maar dit bezoek liep uit op een belangrijke crisis met de gemeente te Korinte. Deze crisis wordt nader besproken in de tweede Korinte-brief.

12.3 De komst van Timoteüs

In 4:17 lezen we dat Paulus Timoteüs tot de gemeente gezonden heeft. De directe aanleiding om Timoteüs te zenden waren de partijenschappen die zich in de gemeenten vormden. Deze partijenschappen gaven aanleiding tot een opgeblazen houding van de ene partij tegenover de andere en de bedoeling was dat Timoteüs hier correctie zou gaan aanbrengen. Timoteüs was trouwens geen onbekende voor de gemeente. Toen Paulus te Korinte kwam voegden zich later Silas en Timoteüs bij hen (Hand. 18:5). Op het moment van het schrijven van de brief is Timoteüs blijkbaar nog niet gearriveerd maar Paulus wil zich ervan verzekeren dat hij goed ontvangen wordt. We kunnen ons afvragen waarom Paulus blijkbaar bezorgd was dat Timoteüs

niet goed ontvangen zou worden. Fee [3] geeft daar twee redenen voor:

- Er bestond in de gemeente te Korinte al een zeker sentiment tegen Paulus en Paulus was bezorgd dat dit ook zou overgaan op Timoteüs.

- Timoteüs was speciaal door Paulus naar Korinte afgevaardigd om zijn wegen in Christus Jezus indachtig te maken (4:17). Dit zou vanzelfsprekend niet zo goed lukken als Timoteüs afgeschrikt werd.

Verder was Timoteüs toch al geen dominerende persoonlijkheid (zie vers 11 en ook ook 1 Tim. 4:12). Paulus benadrukt voor de Korintiërs dat ook Timoteüs een dienstknecht van God is en dat ze hem derhalve waardig zullen behandelen.

Het is trouwens steeds wenselijk om de dienstknechten van God waardig te ontvangen. Niet alleen voor de dienstknechten zelf maar ook voor degenen die ze ontvangen. De Heer Jezus zegt in Matth. 10:41 *Wie een profeet ontvangt als profeet, zal het loon van een profeet ontvangen; en wie een rechtvaardige ontvangt als rechtvaardige, zal het loon van een rechtvaardige ontvangen.*

De gemeente zou zichzelf tekort doen als ze Timoteüs niet waardig zouden ontvangen. Verder verzoekt Paulus de gemeente om voort te helpen in vrede opdat hij tot mij komen kan. Dit betekent dat de gemeente Timoteüs van het nodige moet voorzien om de reis, te zijner tijd, voort te zetten. Het is trouwens niet geheel duidelijk of de broeders in vers 11 de broeders bij Paulus zijn of dat ze met Timoteüs meekomen. Ook is niet duidelijk wie de broeders dan wel zijn [4].

12.4 Het verzoek aan Apollos

De eerste keer dat we van Apollos horen is in Hand. 18:24. Deze geleerde Jood, afkomstig uit Alexandrië kwam te Efeze en sprak en leerde nauwkeurig hetgeen op Jezus betrekking had. Hoewel hij doorkneed in de Schriften was had hij toch Priscilla en Aquila nodig die hem de weg Gods nauwkeuriger uitlegden. Later is hij in Korinte waar hij van veel nut is voor de gemeente. Paulus schrijft over hem:

1 Kor. 3:6 Ik heb geplant, Apollos heeft begoten, maar God gaf de wasdom.

We mogen aannemen dat Apollos bij de gemeente te Korinte een geliefd en begaafd spreker was. Een van de partijen was zelfs naar hem genoemd (1:12). Blijkbaar hebben de Korintiërs in de brief aan Paulus ook over hem geschreven en het verzoek gedaan of Apollos Korinte nog eens wil bezoeken.

We kunnen ons afvragen of zo'n verzoek voor Paulus niet wat pijnlijk is geweest. Immers, waarom hebben ze hem niet gevraagd te komen, hij had de gemeente te Korinte toch gesticht? Apollos valt blijkbaar beter in de smaak bij de gemeente. Het lijkt me dat Paulus ook hier zijn geestelijke volwassenheid toont door dit verzoek gewoon aan Apollos, die blijkbaar ook te Efeze is, over te brengen (zelfs bij herhaling). We bespeuren geen enkele jaloeziesheid of rancune. Had Paulus 'even' tevoren niet gezegd:

1 Kor. 3:5-7 Wat is dan Apollos? Of wat is Paulus? Dienaren, door wie gij tot geloof gekomen zijt, en wel zoals de Here dit aan een ieder geschonken heeft. Ik heb geplant, Apollos heeft begoten, maar God gaf de wasdom. Daarom, noch wie plant, noch wie begiet, betekent iets, maar God, die de wasdom geeft.

Gemeenteleden mogen hun voorkeur hebben voor de één of de ander. Over 'smaak' valt immers niet te twisten, als men maar niet uit het oog verliest dat de betreffende broeders slechts dienaren zijn. Hoe goed zou het zijn als de houding die Paulus hier laat zien meer gemeengoed zou zijn in de tegenwoordige gemeentepraktijk.

Fee [5] besteedt nog enige aandacht aan de vraag of de (voorlopige) afwijzing van Apollos nu zijn eigen wil was of die van God. Vanuit de Griekse tekst is dit niet met zekerheid vast te stellen. Ik kan me echter moeilijk voorstellen dat Apollos hier bewust tegen de wil van God in zou gaan. Mogen we trouwens, voor die gevallen waarbij God Zijn wil niet uitdrukkelijk bekend maakt, niet 'gewoon' met ons geheiligde gezonde verstand beslissingen nemen?

Het 'waarom' van de afwijzing is evenmin duidelijk en het zoeken naar een antwoord hierop blijft speculatie. Het kwam Apollos op dit moment gewoon niet gelegen in de één of andere zin.

12.5 Aanmoedigingen

In vers 13 en 14 vinden we een aantal belangrijke aanmoedigingen. De aanmoedigingen in vers 13 hebben betrekking op de houding ten opzichte van het evangelie terwijl de aanmoediging in vers 14 betrekking heeft op de houding die gelovigen ten opzichte van elkaar zouden moeten hebben.

Een aanmoediging is niet "niets". Bij een voetbalwedstrijd moedigen de supporters hun club aan om toch vooral te winnen en het psychologische effect van dergelijke aanmoedigingen is welbekend. Zo mag men ook verwachten dat de aanmoedigingen van een man Gods effect hebben en wel des te meer als ze uitgesproken worden door iemand die veel geleden heeft ten behoeve van het evangelie. Dit is zeker het geval voor de apostel Paulus. God zelf zei tegen Ananias:

Hand. 9:16 want Ik zal hem tonen, hoeveel hij lijden moet ter wille van mijn naam.

De eerste aanmoediging is: Blijft waakzaam. Een aantal malen in het NT heeft deze aanmoediging te maken met de wederkomst van de Heer Jezus maar in de context van deze brief moeten we meer denken aan waakzaamheid met betrekking tot geestelijke gevaren.

De waakzaamheid is zowel op de gemeente als geheel van toepassing alsook op elk lid van de gemeente. De gemeente te Korinte was al niet erg waakzaam geweest. Er waren twisten (1:11) en ook lieten ze een geval van hoererij in de gemeente bestaan (5:1). Ze beseften te weinig wat voor een uithollend effect dat heeft op het gemeentelieven. Ook blijft waakzaamheid geboden met betrekking tot dwaalleringen. In de gemeente werd door sommigen al verkondigd dat er geen opstanding der doden is (15:12). Als men zoiets in de gemeente laat bestaan dan zal dit het geloof van sommigen afbreken (1 Tim. 2:18). In het bijzonder zijn de opzieners van de gemeente verantwoordelijk voor het weiden van de gemeente (Hand. 20:28) en dit houdt ook het waken over de gemeente in. Valse broeders, valse leraren en valse profeten waren er niet alleen in de tijd van Paulus maar ze zijn in onze tijd helaas geen zeldzaamheid. De Heer Jezus waarschuwt in Matth. 24:11 voor vele valse profeten die in de eindtijd velen zullen verleiden. In 1 Petr. 5:8 staat: *Wordt nuchter en waakzaam. Uw tegenpartij, de duivel, gaat rond als een brullende leeuw, zoekende wie hij zal verslinden.*

Petrus schrijft dat hier in het bijzonder met het oog op vervolging. Juist in situaties van vervolging zal de duivel alles doen om christenen tot afval te bewegen.

Waakzaamheid blijft ook geboden op een persoonlijk niveau. Je kunt zo gemakkelijk verslappen in het geloof. Niet voor niets luidt de tweede aanmoediging: staat in het geloof. Wees er actief mee bezig. Gebed, studie van Gods Woord en een actief gemeentelieven zijn zaken die ons "staan in het geloof" bevorderen. Vooral het gebed zal onze geestelijke alertheid verhogen en ook al is dit niet het voornaamste doel van het gebed, het blijft wel heel belangrijk. De ondermijning van iemands geloof gebeurt namelijk vaak heel sluipend en gaandeweg. De Heer Jezus spreekt in Luk. 8:14 over het zaad dat in de dorens valt:

Wat in de dorens viel, dat zijn zij, die het gehoord hebben; en gaandeweg worden zij door zorgen en rijkdom en lusten des levens verstikt en zij brengen het niet tot vrucht.

Hoevelen zullen al op deze manier verstrikt zijn geraakt en op zijn best zijn teruggevallen tot een consumptief gemeentelieven. Gebed daarentegen verhoogt onze geestelijke waakzaamheid en door de toepassing van Gods Woord leren we onderscheiden tussen de openbaring van Gods Geest in onze geest en wat vanuit de ziel tot ons komt (eigen gedachten en verlangens, influisteringen en aanklachten van satan, zie Hebr. 4:12).

De volgende aanmoediging: "weest manlijk, weest sterk" verwacht men als er sprake is van uiterlijke tegenstand. Daarover lezen we in deze eerste Korinte-brief niets. Mogelijk bedoelt Paulus hier het standvastig blijven te midden van de gesignaleerde misstanden in de gemeente [6]. Opgemerkt moet worden dat de aanmoediging om "sterk" te zijn op verschillende plaatsen in de

Bijbel voorkomt. Zo'n aanmoediging zou weinig zin hebben als we ook niet daadwerkelijk sterk konden zijn. Veel christenen zeggen: "De Heer moet mij kracht geven". Nu is het waar dat onze geestelijk kracht inderdaad van God komt maar er zijn wel twee voorwaarden. De eerste is gehoorzaamheid aan Gods geopenbaarde wil (2 Kron. 16:9). Dit is vanzelfsprekend. Zonder gehoorzaamheid moeten we niet verwachten dat Gods kracht in ons leven werkzaam is. De tweede voorwaarde is om de keuze te maken om inderdaad sterk, in de Heer te zijn. In Ef. 6:10 roept Paulus de gemeente te Efeze op om krachtig te zijn in de Here en in de sterkte van zijn macht. Het is de keuze van iedere gelovige om werkelijk krachtig te zijn in de geestelijke strijd en daadwerkelijk de wapenrusting van God aan te doen. Men hoeft niet 'van nature' een sterk karakter te hebben om sterk te zijn in de Heer. Onze gehoorzaamheid aan de Heer en onze keuze om sterk te zijn in de Heer zullen ons krachtig maken in de Here (en niet in onszelf). Tegen de Filippenzen zei Paulus:

Fil. 1:28 zonder dat gij u in enig opzicht door de tegenstanders laat beangstigen. Hierin is voor hen een aanwijzing van hun verderf, doch van uw behoud, en dat van Godswege.

Ook hier weer de keus om sterk te zijn doordat je je niet laat beangstigen. Ongezonde vrees opent, in de geestelijke wereld, de deur voor de tegenstander. Laten we ervoor zorgen dat alle ongezonde vrees uit ons leven verdwijnt. De Bijbel noemt ook gezonde vrees: De vreze des Heren:

Spr. 14:26 In de vreze des HEREN ligt sterke gerustheid, zelfs voor zijn zonen is er een schuilplaats.

Het onderwerp "vreze des Heren" is een studie apart die buiten het kader van deze studie valt.

De volgende aanmoediging : "Laat alles bij u in liefde toegaan ", was voor de gemeente te Korinte bepaald niet overbodig. In de gemeente was nog rijd en twist (3:3), sommigen waren opgeblazen (4:18) en er werden behoeftigen beschaamd gemaakt (11:22). Wat de onderlinge liefde betreft viel er dus nog wel wat te verbeteren. Het feit dat Paulus juist aan de gemeente te Korinte het beroemde hoofdstuk over de agape-liefde schrijft geeft te denken. Dit hoofdstuk staat tussen de twee hoofdstukken over de geestelijke gaven en het lijkt me dat de apostel hiermee wil laten zien dat geestelijke gaven zonder liefde ons geen nut doen (13:1,2 en 3). Dit zal voor een aantal gelovigen te Korinte, die met een 'opgeblazen' idee rondliepen over hun geestelijke gaven, best een moeilijke les zijn geweest.

Liefde is voor God zeer belangrijk. God is liefde (1 Joh. 4:16) en Hij wil Zijn liefde ook in Zijn gemeente geopenbaard zien. Een gemeente kan heel erg 'goed' lopen en 'alles' hebben, maar als de eerste liefde verzaakt is dan betekent zo'n gemeente in Gods ogen toch niet veel meer. De gemeente te Efeze (Opb. 2:1-7) is hier een voorbeeld van.

12.6 Het huis van Stefanus

In vers 15 wordt gesproken over het huis van Stefanus. Wie worden hier bedoeld? Het Boek vertaald: Stefanus en zijn gezin. Het kan ook zijn dat er nog andere huisgenoten bij waren bijvoorbeeld slaven of vrijgemaakte slaven. Het is zelfs mogelijk dat de in vers 17 genoemde Fortunatus (Latijns voor: gelukkige) en Achaïcus (een die uit Achaia komt) behoorden tot de huisgenoten maar zeker is dit niet. In ieder geval behoorden Stefanus en zijn huisgenoten tot de eerste bekeerlingen van Paulus in de provincie Achaje. Ze waren ook door Paulus gedoopt (1:16). Het huis van Stefanus was blijkbaar goed bekend bij de gemeente en niet in de laatste plaats omdat dit 'gezin' zich dienstbaar had opgesteld ten opzichte van de gemeente. Het verzoek van Paulus aan de broeders is duidelijk:

Stelt u dan ook onder zulke mensen en onder ieder die medewerkt en werkt.

Volgens Fee[7] moeten we hier denken aan een vrijwillig en in liefde onderdanig zijn aan deze mensen. Verwezen wordt hierbij naar teksten met een soortgelijke betekenis:

1 Thess. 5:12-13 Wij verzoeken u, broeders, hen, die onder u zich moeite getroosten, die u leiden in de Here en u terechtwijzen, te erkennen, en hen zeer hoog te schatten in liefde, om hun werk. Houdt vrede onder elkander.

en ook:

Ef. 5:21 en weest elkander onderdanig in de vreze van Christus.

Een gemeente kan moeilijk functioneren als de gemeenteleden hun leiders niet erkennen en liefhebben. Paulus vond het blijkbaar nodig de gemeente te Korinte op te roepen om hun leiders te erkennen. Stefanus en anderen behoorden blijkbaar tot de leiders en dat waren ze niet 'zomaar' geworden. Door hun dienstbetoon waren zij voorbeelden der kudde (1 Petr. 5:3) en hadden zich op deze manier ook voor het leiderschap gekwalificeerd.

Paulus verblijdde zich over de komst van de drie broeders. Blijkbaar hebben deze broeders de brief met de vragen van de gemeente aan Paulus overhandigd en hebben later de eerste Korinthe-brief meegenomen naar de gemeente. Wat is de betekenis van vers 17b? De uitleg van Fee [8] komt erop neer dat zijn afwezigheid in de gemeente (het ontbrak hem aan de aanwezigheid van de gemeente) werd goedge maakt door de komst van de drie broeders naar Efeze (Paulus vertoefde hier). Paulus geest werd hierdoor verkwikt. Hij had tevoren alleen maar berichten van Chloë gehoord (1:11) over de gemeente te Korinte en die waren niet onverdeeld gunstig. Nu hij echter met de broeders uit Korinte zelf gesproken had was zijn geest weer verkwikt. Ook hadden de betreffende broeders de gemeente vaak verkwikt. Des te meer een reden om zulke broeders te erkennen.

12.7 Groeten

De brief eindigt met een serie groeten en zegewensen. De eerste groeten komen van de gemeenten in Asia. Asia was een Romeinse provincie waarvan Efeze de hoofdstad was (tegenwoordig: ongeveer West-Turkije). In de tijd dat Paulus dit schreef waren er al verschillende gemeentes in Asia ook al valt niet precies op te maken hoeveel. Uit Hand. 19:10 (ongeveer de tijd van de brief) blijkt dat velen in Asia het woord des Heren hoorden en hieruit zullen vele gemeentes ontstaan zijn. Ook de zeven gemeentes uit Opb. 2 en Opb. 3 lagen in Asia.

De volgende groeten komen van Aquila en Prisca en van de gemeente bij hen aan huis. De eerste keer dat we van dit echtpaar horen is in Hand. 18:2. Paulus ontmoet ze hier in Korinte en oefent met Aquila hetzelfde handwerk uit (zowel Paulus en Aquila zijn tentenmakers). Oorspronkelijk kwam dit echtpaar uit Rome maar omdat, onder Claudius, alle Joden Rome moesten verlaten was dit echtpaar naar Korinte getrokken.

Later gaan ze met Paulus naar Efeze (Hand. 18:18-26) en hier leggen Aquila en Prisca Apollos de weg van God nauwkeuriger uit. Hier in Efeze zijn ze, met hun gemeente aan huis waar blijkbaar ook Paulus toebehoorde, op het moment dat de brief geschreven wordt. Later zijn Prisca en Aquila weer in Rome en hebben daar weer een huiskerk (Rom. 16:3-5). Weer later zijn ze terug in Efeze (2 Tim. 4:19; deze Timoteüs-brief is de laatste brief van Paulus). Fee [9] merkt hierbij op dat zowel hun mobiliteit alsook hun leiderschap over huiskerken erop wijzen dat ze welgestelde gelovigen waren.

Met 'al de broeders' (20) worden waarschijnlijk verschillende (andere) medewerkers en reisgenoten van Paulus bedoeld. Hier hoort Sosthenes (1:1) bij en mogelijk ook Titus [10].

Na al deze groeten moedigt Paulus de gelovigen te Korinte aan om elkander te groeten met de heilige kus. Op vier plaatsen in het NT wordt gesproken van de heilige kus terwijl 1 Petr. 5:14 spreekt over de kus der liefde:

Rom. 16:16 Groet elkander met de heilige kus. U groeten al de gemeenten van Christus.

1 Kor. 16:20 U groeten al de broeders. Groet elkander met de heilige kus.

2 Kor. 13:12 Groet elkander met de heilige kus.

1Thess. 5:26 Groet al de broeders met een heilige kus.

1Petr. 5:14 Groet elkander met de kus der liefde. Vrede zij u allen, die in Christus zijt

De kus is een algemeen aanvaarde uitingsvorm van genegenheid tussen mensen. Hier in de westerse wereld gebeurt dit in het algemeen tussen mannen en vrouwen maar in de oosterse wereld was en is de kus op de wang bij een begroetingsceremonie niet ongewoon. De heilige kus is voor heilige

mensen dus voor de gelovigen. We weten niet waarom Paulus de Korintiërs oproept om bij het doorgeven van groeten elkaar te kussen met de heilige kus. Volgens van den Brink [11] ziet dit op een ritueel dat wij niet meer kennen.

Tot vers 21 heeft Paulus blijkbaar de brief aan iemand anders, mogelijk Sosthenes, gedictieerd maar vanaf dit vers tot en met 24 schrijft hij de brief zelf. Dit eigen handschrift is een soort bewijs van echtheid en deze handelswijze was in de oude wereld niet ongewoon. Zie ook Gal. 6:11, Kol. 4:18, Rom. 16:22, 1 Petr. 5:12.

Het volgende vers komt eigenlijk heel merkwaardig over. Hoe komt Paulus erbij om tussen de verschillende groeten en zegewensen plotseling een vervloeking te plaatsen? Fee [12] ziet dit vooral als een poging om degenen in Korinte die zich verhardden in hun ongehoorzaamheid aan het evangelie (zoals Paulus dat gepredikt heeft) weer te waarschuwen teneinde hen te winnen. Ongehoorzaamheid aan het evangelie is inderdaad een ernstige zaak! Voor Paulus komt dit neer op de Here niet liefhebben. Zegt de Here Jezus zelf niet:

Joh 14:21 Wie mijn geboden heeft en ze bewaart, die is het, die Mij liefheeft;

Onze liefde voor de Heer wordt afgemeten aan onze gehoorzaamheid en niet aan wat we voor Hem "voelen". Merk op dat Paulus een soortgelijke vervloeking uitspreekt in Gal. 1:8 en 9. Hier wordt de vervloeking zelfs nog een keer herhaald. Een afwijkend evangelie kan het geloof van toehoorders afbreken en dit is hoogst ernstig. Het "Maranata" (= onze Heer, kom) is voor degenen die zich verhardden een extra waarschuwing dat de Heer, die te Zijner tijd zal komen, hen zal verwerpen (indien ze zich niet bekeren).

Paulus eindigt de brief zoals hij "begonnen" is: met de zegenwens dat de genade van de Heer Jezus met hen is. Het lijkt er ook op dat Paulus met zijn verklaring van de liefde voor de gemeente te Korinte zijn harde woorden uit vers 21 weer wat verzacht.

Verwijzingen

1. *Gordon Fee, The First Epistle to the Corinthians, William B. Eerdmans Company, Grand Rapids, Michigan 1987, pag. 815*
2. *Ibid, pag. 818*
3. *Ibid, pag. 821*
4. *Ibid, pag. 822*
5. *Ibid, pag. 824*
6. *Ibid, pag. 828*
7. *Ibid, pag. 830*
8. *Ibid, pag. 832*
9. *Ibid, pag. 836*
10. *Ibid, pag. 836*
11. *J.E. van den Brink, De eerste brief aan de Korintiërs, Kracht van Omhoog, Gorinchem, 1985 pag. 525*
12. *Gordon Fee, The First Epistle to the Corinthians, William B. Eerdmans Company, Grand Rapids, Michigan 1987, pag. 837 en 838.*